

- Філатова, О. (2014). Художній проект «шукача-деструктора» (роман Г. Шкурупія «Двері в день»). *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського*. Серія : Філологічні науки. Вип. 4, 178–183.
- Шкурупій, Г. (1968). Двері в день. Радянський письменник. Київ. 324 с.
- Nünning, A. (1998). Unreliable Narration: Studien zur Theorie und Praxis ungläubwürdigen Erzählens in der englischsprachigen Erzählliteratur. Ed. Ansgar Nünning. Trier: WVT, 3–40.

М. ПИДОДВИРНА
НАРРАТИВНЫЕ СТРАТЕГИИ В РОМА-
НЕ Г. ШКУРУПИЯ «ДВЕРЬ В ДЕНЬ»

В статье исследованы нарративные стратегии романа Гео Шкурупия «Двери в день». Установлено, что в произведении актуализируется мениппея как жанровая традиция, а ключевую роль играет ненадежной рассказчик, который воплощает авторскую стратегию повествования.

Ключевые слова: мениппея; ненадежной рассказчик; нарративная стратегия; Г. Шкурупий; экспериментальная проза.

M. PIDODVIRNA
NARRATIVE STRATEGIES IN THE
NOVEL “DOORS TO THE DAY” BY G. SHKURUPIY

The article investigates the narrative strategies of the novel «Doors in the day» by G. Shkurupiy. It is revealed that the work is updating mepia as a genre tradition, and one of the key roles is played by an unreliable journalist who embodies the author's strategy of presentation.

Key words: mepia; unreliable poster; narrative strategy; G. Shkurupiy; experimental prose.

M. PIDODVIRNA
NARRATIVE STRATEGIES IN THE NOVEL
“DOORS TO THE DAY” BY G. SHKURUPIY

The article deals with the narrative strategies in the novel “Doors to the day” by G. Shkurupiy, based

on the theory of unreliable narration and menippeah as a genre tradition. In the history of Ukrainian literature, the 20–30s of the twentieth century are marked by a variety of experimental prose and the extermination of the cultural and artistic generation of Ukrainians, which created highly artistic texts. In this context, Geo Shkurupiy's name is iconic. The writer rejects traditions of classical literature on margins and creates a completely different prose design. He experiments with the principles of organizing and structuring artistic text, genres and presentation forms. Thus, the author not only communicates with the reader, he offers them an interesting game in which canonical rules do not work. Thus, the symptoms of an unreliable narrator and the aesthetic effects that arise in this case are distinguished.

The distinction of the menippeah and the key role of the unreliable narrator in the organization of the narrative are outlined. In the novel, the narrator is also a character of the artistic world. In parallel, several plots coexist and it is important to understand that the first is the story of Theodore Guy, who writes a novel about himself. We can argue that the character-narrator is the central motive of narrative history. The language of the narrator and the character is not grammatically divided, which gives reason to believe that the novel has a homodynamic novice in the extradi-energy situation, which, however, conceals itself as a speaker. Stylistics of the text shows the emotional and increased expressiveness of the narrative instance. In this case, the motivation of provocative behavior and the radical change in the elements of narrative history are of particular interest.

The product is an eclectic combination of a romance novel, a detective, a historical novel with a screenplay. To our mind the innovative tactics of the novel “Doors to the day” by G. Shkurupiy is aimed at constructing a work that can be traced on different levels. Only a prepared and erudite reader can read between words to fully understand the author's plan.

Стаття надійшла до редакції 30.05.2019

УДК 82.09(477)

СЕМЕРИН Христина

(ДЕ)ФРАГМЕНТОВАНИЙ ЄВРЕЙСЬКИЙ СВІТ
У МАЛІЙ ПРОЗІ СИЛЬВЕСТРА ЯРИЧЕВСЬКОГО

У статті досліджено імідж єврейського, фрагментарно репрезентований у малій прозі західно-українського письменника Сильвестра Яричевського (1871–1918). З'ясовано, що автор здебільшого оперує такими імагологічними моделями: Єврейське як реальне, єврейське як зрадницьке, єврейське як Чуже. Етнонаціональні стереотипи при зображенні єврейських образів ще зберігають свій потенціал, однак дедалі більше поступаються реальним, неупередженим спостереженням. Тому єврей у шинку, єврей-визискувач, єврей-узурпатор, єврей-багатій співіснують у прозі Яричевського

© Семерин Х., 2019

із розумним євреєм, євреєм-нареченим української жінки, містечковими євреями-сусідами. Підтверджено, що, попри домінанту типових для літературної традиції візії єврейського, письменник достатньо репрезентує інокультурне у вимірах особистісних стосунків і побутових контактів між українцями та євреями, що постає ключем до послаблення стереотипів і міжнаціонального порозуміння.

Ключові слова: імагологія; єврейське; мала проза; імідж; стереотип.

DOI: 10.18372/2520-6818.39.13733

Вступ. Інтенсифікація імагологічних студій в українському літературознавстві минулих років на тлі зростання інтересу до Свого й Іншого, прагнення до порозуміння в умовах нестабільного світу вимагають вивчати феномен етнонаціонального. «Той факт, що імагологія формується й розвивається саме в другій половині ХХ ст., — наголошує Заміна Алієва, — великою мірою зумовлений процесами всесвітньо-історичного масштабу й значення, які розгорнулися в цей період» (2013, с. 697). Процес прийняття й осмислення Інших проблематичний, позаяк вимагає докорінної руйнації шаблонів, стереотипів, упереджень — усього, що формує зручний обивательський світ, розполовинений на «добро» і «зло», «чорне» і «біле». Утім, без прийняття і розуміння тих Інших, що існують навколо нас, неможливо реалізувати власне буття.

Аналіз досліджень і публікацій. Значну увагу привертає аналіз імагологічного Єврейського, зреалізованого у модерній українській літературі, котра, за визначенням Григорія Грабовича, від кінця ХІХ ст. починає проявляти «нову, досі не бачену моральну чутливість до єврейської проблеми» (1997, с. 257). У національному літературознавстві різні аспекти єврейського досліджували Григорій Грабович («Єврейська тема в українській літературі», 1983), Мирослав Шкандрій («Jews in Ukrainian Literature. Representation and Identity», 2009), Йоханан Петровський-Штерн, Аліса Меншій («Художні особливості моделювання образів євреїв в українській літературі кін. ХІХ — поч. ХХ ст. (на матеріалі творчості М. Коцюбинського та В. Леонтовича)», 2014), Алла Колесник («Єврейська тематика в художній прозі Івана Франка», 2016), Тетяна Бикова, Вікторія Якимович, та ін. За типологією Григорія Грабовича, котра «узгоджується з процесом розвитку української літератури і висвітлює його», єврейська тема репрезентована у трьох моделях: стереотипній, соціально-моральній і політично-етичній. Мирослав Шкандрій, охопивши широкий контекст, схарактеризував єврейські образи у соціально-історичному ракурсі, зосереджуючи увагу на найбільш «репрезентабельних» текстах, зокрема українських єврейських авторів. Аліса Меншій висувала, що, залишаючись у межах узвичаєного зображення, модерніст

Михайло Коцюбинський досяг філософського узагальнення в образах євреїв початку ХХ ст., що можемо розглядати як новий естетичний етап відтворення Єврейського у нашій літературі на нереалістичних засадах.

Постановка проблеми. Свій унесок у модерне конструювання єврейського зробив західноукраїнський поет, прозаїк і драматург Сильвестр Яричевський (1871–1918). 1898 року Іван Франко зарахував його до тих молодих письменників, котрі черпали «свої стимули прямо із західноєвропейських напрямів імпресіонізму та неоромантизму, прозваного *per nefas* декадентизмом» (с. 87). Хоча Сильвестр Яричевський «не належав до, так би мовити, центральних постатей літературного процесу періоду *fin de siècle*, — підкреслює Валентина Челбарах, — у його творчості яскраво відбилися світоглядні суперечності, пошук нових естетичних канонів, жанрово-стильове експериментування, характерне для молодого покоління письменників» (2008, с. 69). Мала проза Яричевського є об'єктом сучасних студій Валентини Челбарах (2009), Тетяни Ткаченко (2013), Оксани Стогній (Рибась) (2016), Тетяни Лях (2017) та ін. Про сецесіонізм, елементи імпресіонізму і символізму творчості Яричевського писала Валентина Челбарах (2009). Згодом на модерністській естетиці зацентувала Оксана Стогній (Рибась), аналізуючи, зокрема, «віденський» текст у його прозі. Дослідниця ствердила, що митець «тяжів до правдивого зображення, однак називати його реалістом немає підстав, оскільки автор прагнув до модерного, подеколи естетизованого вираження. Не сприйняв він і декадансу, водночас перейняв риси австрійського модернізму, або “сецесіонізму”» (2014, с. 238).

Імідж єврейського посідає чільне місце у творчому *imago mundi* автора. Дослідження цієї перспективи є продуктивним з огляду на кілька чинників, крім означених вище: існування лакуни в осмисленні єврейського у малій прозі модернізму, на яку, імовірно, звертають менше уваги саме з причини нереалістичної чи іноді мізерної репрезентації інонаціональних образів, і, власне, брак дослідницького інтересу до цього аспекту прози Яричевського. Утім, нам видається слушним аналізувати тексти, де інонаціональне, зокрема єврейське представлене фраг-

ментарно, в окремих деталях, адже будь-які сліди в тексті продовжують повносутнє буття цілого дискурсу і повсякчас залишаються його невід’ємними компонентами.

Літературознавиця Оксана Рибась зазначає, що «у європейській літературі на межі XIX–XX століть починає домінувати мала проза, зокрема новела з її гострою кульмінацією, неочікуваною розв’язкою, трансформованим сюжетом» (2015, с. 122). У збірці короткої прози «Між терням і цвітом» (1905) Сильвестр Яричевський досліджує психологічну атестацію людської душі, звертаючи достатню увагу і на зовнішні обставини життя. Концептуальна основа його новел — *щастє чоловіка*, тобто людське щастя, якому повсякчас загрожують і перешкоджають негаразди і турботи світу. Єврейське у збірці репрезентоване здебільшого епізодично й фрагментарно, тому для імагологічного розуміння необхідно буквально складати «пазли» фрагментованого єврейського світу в єдине ціле.

Рецепція єврейського активізує діалогічний контекст оповідання «Казета». Горатинський пияк і «демостен» Пододозьо (Горатин — анаграма рідного для письменника містечка Рогатина) часто влаштовує на міському ринку *казанє* — своєрідні «моралізаторські» бесіди з місцевими євреями. Із цих казань проступає суперечлива імагологічна позиція персонажа. Іронічний образ Пододозя-«казети» наближається до архетипу Блазня і має інверсивні прикмети «всевидючого ока» — саме тому дає змогу автору висловлювати спектр контroversійних імагологічних тез під несерйозною маскою гумору. Спершу персонаж звертається до єврейських слухачів, як до *порядних людей*, хоч і «*нехристів*». Помічаємо тут полярну позицію, властиву тогочасній галицькій свідомості: з одного боку, позитивне, людське ставлення до Інших, з другого боку, — релігійно упереджене (для консервативного християнського світогляду) як до неповноцінних чи «неправильних». Згодом розірвана алкогольними мареннями свідомість Пододозя актуалізує негативний модус культурної рецепції: «*Жиди плюгаві*», — звертається він до євреїв, отримуючи відповідну зворотну реакцію: «*Паскудний гої*» (Яричевський, с. 159–160). Конфліктний діалог оприлюднює типові стереотипні визначення Інших, твердо зафіксовані у мові. У пориві гніву Пододозьо закидає євреям те, що вони: «*Єзуса укоронованого продали*» (Яричевський, с. 160). Йдеться про поширений в українському середовищі ще з середньовіччя уявлення про Єврейське як зрадницьке. Генеза цієї ідеї, безумовно, відома: це біблійний наратив про зраду Юдою Христа — однак її витоки слід шукати в апокрифічній народній творчості. Зрештою, після упереджених міркувань Пододозьо висловлює соціально

ангажовану, хоч оксиморонну імагологічну позицію: «*Я ваш бог! Бо я на вас працюю, а ви з мене шкіру стягаєте*» (Яричевський, с. 160). Йдеться про стереотипну ідентифікацію єврейства як «людських п’явок», визискувачів, жорстоких багатіїв, що знущаються зі злидарів, котрі заробляють у них на кусень хліба. Відтак, через призму «затуманеної» свідомості героя-блазня Сильвестр Яричевський реконструює кількамірну імагологічну модель Єврейського: позитивно (адекватно) усвідомлену, негативну міфологічну (уявну стереотипну), соціально ангажовану (теж значною мірою стереотипну).

Трагікомічний «спомин з молодих літ» «Едукована» присвячений моральним ледацям, котрі понад усе цінують форму, але не зміст. *Едукована*, себто освічена панночка Фільця влаштовує скандал через портрет із підписом музи Мельпомени, адже вважає її за суперницю. Інонаціональне «*циганка чи жидівка Мельпомена*» (Яричевський, с. 185) апелює до первинного змісту будь-якого Іншого: незнання, невідомості, що провокує страх. Саме страх невідомого (яким у цьому випадку є єврейська та ромська національності, що мають негативну конотацію в українському фольклорі) породжує чорно-біле уявлення про світ і гостру потребу в Чужому. Адже Чуже хоч і невідоме, проте окреслене, від нього легше відсторонитися, вибудувати супроти нього «мур», оборонитися. Іронічний пафос оповідання рельєфно увиразнює фактуру Єврейського як Чужого.

Стереотипний зв’язок євреїв і топосу корчми/шинку Сильвестр Яричевський ретранслює в оповіданні «Кельнер». Попри трагізм сюжету, презентована імагологічна картина доволі колоритна. Головний герой (героєм його можемо звати лише термінологічно) згадує, як, працюючи кельнером, одного разу обслуговував «*цілий караван жидівських гостей*» (Яричевський, с. 83). Ідеться, вочевидь, про заможних євреїв, серед яких присутній *пан меценас*, тобто поважний у своєму колі адвокат: «*Найстарший пан жид з блискучим ланцом на животі і перстнями на пальцях*» (Яричевський, с. 83). У поведінці товариство було досить пихате. Із такої скупой замальовки можемо висувати певні імагологічні прикмети Єврейського: заможність, високе суспільне становище, національна згуртованість, схильність до накопичення багатств і їх показної демонстрації, зверхність. Таке уявлення про єврейську людину загалом панувало в Україні кінця XIX — початку XX ст.

У нарисі «Бондариха» нещасного кохання дівчини Омелії Про те, як розпещений і неприємний тип — юнак Влодко «*став жидівським меценасом гризопером*» (Яричевський, с. 11). У цьому рішенні персонажа проявилася тенденція кінця XIX століття: молоді випускники

освітніх закладів обіймали попервах посади провінційних юристів, нотаріусів, чиновників. Влодко пішов працювати адвокатом: імовірно, імагологічний компонент тут віддзеркалює соціальний стереотип (типізує реальність) про підвладність місцевих юристів упливовим євреям. Подібну ситуацію нерідко малює наприкінці XIX ст. Іван Франко. Яричевський, поза сумнівом, залишався у силовому полі тяжіння цієї геніальної постаті і традиції кінця попереднього попередньої літературної традиції (про що, зокрема, писала Магдаліна Ласло-Куцюк, захищаючи письменника до «школи Франка» (1977, с. 5)), тож подібно адаптував реалії Галичини в літературі.

Старий Степан, викинутий невісткою з власного дому, важко працює для прожитку, зокрема, «ріже жидівські дрова» (Яричевський, с. 27) («Палій»). Інонаціональне, бачимо, постає у кількох ракурсах: як імагологічна ознака Єврейського (єврей-багатій, єврей-узурпатор) і як соціальна реалія (злиденні селяни йшли в найми до багатих євреїв; ліс був «чийсь» та нерідко належав євреям). Лапідарна згадка розгортає трагедію сільського життя, коли місцеві люди на споконвічній власній території мусили тяжко працювати на інших. У цьому сенсі резонують домашній і суспільний устрій життя Сиротюка: втрата влади у своїй оселі віддзеркалюється на рівні втрати селом (нацією?) влади у своїх етнографічних кордонах.

Готичне оповідання «Страшний товариш» (цикл «Горатинські оповідання», 1907) окремі дослідники (наприклад, Магдаліна Ласло-Куцюк) вважають найсильнішим у доробку автора. Завдяки неочікуваним зламам сюжету, жанровому еkleктизму текст приваблює читачку увагу. Єврейський компонент має визначальне значення у розв'язці — викритті містичного (Стогній, 2017, с. 110), адже з'ясовується, що герой уночі опинився у трупарні єврейського кладовища.

У нарисі «Білявиночка моя» є епізодичний опис *рудобородого, рудоволосого* єврея (із використанням стереотипу про національну зовнішність), що відіграє важливу роль у сюжетній структурі. Шляхом несподіваного «повороту» автор оприявнює думку про нужденність української людини, що ладна існувати у найбідніших умовах. *Білявиночка моя* — це метафорична перифраза грошей, які ліричний персонаж, живучи за кордоном, отримує за переклади в бюро. У тексті на тлі проблеми Свого розкрито певні грані стереотипного єврейського, такі, як мудрість, ділова «хватка», знання інших мов, а також заможність (той же єврей оплачує перекладачу роботу).

Мінімізовані згадки в оповіданні «Madame sans gêne»: «Долітають до могого слуху німець-

кі слова з таким наголосом, з таким виговором, що його позавидувати може перший-ліпший єврей моєї тіснійшій Вітчизни; дами від жидівських бахорів» (Яричевський, с. 125), — указують на окремі реалії тогочасної Галичини: зокрема, на значну кількість німецькомовного (їдиш-мовного) єврейського населення. Сама *madame sans gêne* — це жінка, котра прагнула розкішного світського життя і заради того домоглася шлюбу з заможним нелюбом-євреєм: «Зловила в свої ситі жиди — хоровитого, нелюбленого у сфері, до якої належав, але багатого банкіра, що трясє біржами, титулованого, декорованого заслужено і незаслужено» (Яричевський, с. 130). Єврейське, як можемо окреслити, постає через типовий модус заможності, образи банкірства, біржі (літературний стереотип, обґрунтований ще Оноре де Бальзаком у «Гобсеку»), мотив незаслужених (куплених) титулів і почестей. Оскільки йдеться про побутове співіснування українців із євреями, можемо говорити про досить реалістичну репрезентацію Єврейського і поступове пригасання стереотипів. Адже негатив у романі обумовлений переважно особистісними катаклізмами, що наштовхує на міркування про імагологічну урівноваженість цього тексту.

Отже, і поодинокі фрагменти, й епізодичні звертання до єврейського світу мають велике імагологічне значення. Шляхом дефрагментації, тобто об'єднання розрізаних деталей, натяків, згадок вибудовується цілісний імідж Єврейського у малій прозі Сильвестра Яричевського. У процесі аналізу імагологічних компонентів ми з'ясували такі закономірності репрезентації:

Автор моделює полярну імагологічну позицію щодо єврейської нації, властиву галицькій свідомості його часу: позитивне, людяне ставлення («об'єктивоване» модусом особистих контактів і вражень, а не зовнішнім проявом стереотипу) сусідує з консервативним, релігійно упередженим (як до носіїв іншої віри і культури, а також традиційно заможних узурпаторів місцевої влади).

Типовими моделями імагологічної репрезентації є: Єврейське як реалістичне (тобто рух до розуміння єврейського як рівновеликого Іншого), а також стереотипні: єврейське як зрадницьке, єврейське як Чуже.

Визначено стереотипи і сталі імагологічні модуси Єврейського у малій прозі Яричевського: заможність, мудрість, «бізнесова» вправність, високе суспільне становище, узурпація влади і багатств, національна згуртованість, зверхність у ставленні до українців, стереотип про «єврейську» зовнішність (руде волосся, борода тощо), участь у діяльності банків та біржі.

Соціальна ангажованість імагологічного іміджу включає його у контекст типізованої

української (галицької) реальності: євреї зображені власниками місцевих лісів, заможними людьми, нерідко тими, хто обіймає високі посади (юристи), а також «людськими п'явками». Галичина презентована як територія з великим числом німецькомовного (їдиш-мовного) єврейського населення.

У цілому відзначимо, що Сильвестр Яричевський репрезентує Єврейське, розкриваючи грані українсько-єврейського співіснування у міфологічно-стереотипному, соціальному, реальному аспектах — як із негативним, так і позитивним модусами. На наш погляд, попри превалювання упереджених ідентифікацій, прозаїк тяжіє до поглиблення образу Єврейського й імагологічного урівнювання — реалістичної демонстрації іміджів обох народів у їхній органічній узаємодії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Алієва, З. (2013). Образ «Я» / Інший як проблема імагології. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Літературознавство*, 13, 3–6.
- Грабович, Г. (1997). Єврейська тема в українській літературі XIX та початку XX сторіччя. *До історії української літератури: Дослідження, есе, полеміка*. Київ.
- Ласло-Куцок, М. (1977). Сильвестр Яричевський. *Твори: в 2-х т. Т. 1*. Бухарест: Критеріон.
- Рибась, О. (2015). Наративні моделі збірки новел «На філях життя» Сильвестра Яричевського. *Літературознавчі студії*, 1(2), 121–132.
- Рибась, О. (2014). Специфіка художнього мислення Сильвестра Яричевського та її реалізація у новелістиці письменника. *Літературознавчі студії*, 42(2), 233–240.
- Стогній, О. (2017). *Експериментальна проза Сильвестра Яричевського : наративні моделі: дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01*. Київ: М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка.
- Франко, І. (1984). Українсько-руська (малоруська) література. *Зібрання творів: У 50 т.* Київ: Наук. думка, т. 41, 74–100.
- Челбарах, В. (2008). Жанрово-стильові домінанти малої прози Сильвестра Яричевського. *Питання літературознавства*, 76, 69–77.
- Челбарах, В. (2009). *Творчість Сильвестра Яричевського в українському літературному процесі кінця XIX — початку XX століття: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.01.01 «Українська література»*. Київ.
- Яричевський, С. (1905). *Між тернем і цвітом (новели)*. Львів: друкарня В. А. Шийковського, наклад Р. А. Гординського.

К. СЕМЕРИН (ДЕ)ФРАГМЕНТИРОВАННЫЙ ЄВРЕЙСКИЙ МИР В МАЛОЙ ПРОЗЕ СИЛЬВЕСТРА ЯРИЧЕВСКОГО

В статье исследуется имидж Еврейского, который фрагментарно репрезентирован в малой прозе западноукраинского писателя Сильвестра Яричевского (1871–1918). Установлено, что автор в основном оперирует такими имагологическими моделями: еврейское как реальное, еврейское как предательское, еврейское как Чужое. Этнонациональные стереотипы при изображении еврейских образов еще сохраняют свой потенциал, однако все больше уступают реальным, объективным наблюдением. Поэтому еврей в кабаке, еврей-эксплуататор, еврей-узурпатор, еврей-богач сосуществуют в прозе Яричевского с умным евреем, евреем-женихом украинской женщины, городскими евреями-соседями. Подтверждено, что, несмотря на доминанту типичных для литературной традиции видений еврейского, писатель достаточно представляет инокультурного в измерениях личностных отношений и бытовых контактов между украинцами и евреями, что становится средством ослабления стереотипов и улучшения межнациональных отношений.

Ключевые слова: имагология; еврейское; малая проза; имидж; стереотип.

Kh. SEMERYN THE (DE)FRAGMENTED JEWISH WORLD IN THE SHORT STORIES OF SYLVESTER YARYCHEVSKYI

The article is devoted to the Jewish literary image fragmentary represented in short stories of the West Ukrainian writer Sylvester Yarychevskyi (1871–1918). It is emphasized that the author mostly deals with the following imagological models: the Jewish as real, the Jewish as treacherous, the Jewish as Alien. Ethnonational stereotypes still retain their potential, however, more and more inferior to real, impartial observation. Therefore, a Jew in a tavern, Jew an exploiter, Jew an usurper, a rich Jew and others coexist with a prudent Jew, Jew a bridegroom of a Ukrainian woman, and the Jews, neighbors in a town, in Yarychevsky's stories. Despite the typical literary images of Jews, I argue the writer sufficiently represent the national Others in terms of personal relationships and everyday contacts between Ukrainians and Jews, which is the key to weakening stereotypes and for improving the international relationships.

Keywords: imagology; the Jewish; short stories; image; stereotype.

Kh. SEMERYN

**THE (DE)FRAGMENTED JEWISH
WORLD IN SHORT STORIES OF SYL-
VESTER YARYCHEVSKYI**

In the article, the analysis of an imagological Jewish image in the short stories of the West Ukrainian writer Sylvester Yarychevskyi (1871–1918) is done. It is particularly actual task given the intensification of interdisciplinary image studies in the last decades. The creative activity of Yarychevskyi belongs to difficult time of the first years of 20th century, when Ukrainians and Jews endured much. Consequently, his *imago mundi* is important for better understanding of social, cultural, political situation and Ukrainian-Jewish relationships, the dynamics of its development in time and space. Definitely, it is worth noting that the national images are frequently depicted in literature in a fragmentary way, by hints and single mentions. Therefore, the insufficient level of study of imagological attributes of texts of that kind exists in contemporary literary studies. By the procedure of “defragmenting,” I am trying to rebuild or to construct the complete Jewish image of certain author, region, period, etc.

When analyzing the short stories of Yarychevskyi through the lens of imagology, I concluded the principles of imagological representation of the Jews in his literary works. They are the following:

[1] The author depicts the polar imagological position of Galicians towards the Jews of that time.

It includes a positive, human attitude (“objectified” by the mode of personal contacts and impressions without the influence of stereotypes) and a neighboring conservative, religiously biased vision (as to the bearers of another faith and culture, as well as typical wealthy usurpers of local power).

[2] Typical models of the imagological representation are the next: the Jewish as realistic (a movement towards the understanding of Jews the Others as equal to the Self) and stereotyped ones: the Jewish as Traitorous, and the Jewish as Alien.

[3] The stereotypes and steady imagological mode of the Jewish in the short stories of Sylvester Yarychevskyi are defined: a wealth, a wisdom, business skills, a high social status, an usurpation of power and wealth, the national cohesion, the supremacy of attitude towards Ukrainians, a stereotype about the “Jewish” appearance (red hair, red beard, etc.), as well as a participation in the activities of banks and stock exchanges.

[4] The social engagement of the Jewish image immerses it in the context of the typified Ukrainian (Galician) reality. Due to this, the Jews are portrayed as the owners of local woods, wealthy people, frequently holding the high professional positions (i.e. lawyers), as well as the “human leeches.” Galicia is presented as a territory with a large number of German-speaking (Yiddish-speaking) Jewish population.

Стаття надійшла до редакції 8.05.2019